

FAQ: Kā man, Latvijas Republikas nodokļu maksātājam – uzņēmumam, ir jāaprēķina, jādeklarē un jāsamaksā nodokļi par ienākumiem, kas gūti izmantojot Mintos platformu?

Atruna

Mintos nav sertificēts nodokļu konsultants, tāpēc tā ir investora atbildība pārliecināties, ka minētās prasības attiecas uz investoru. Zemāk sniegtais apraksts ir veidots balstoties uz Mintos veikto likuma izpēti un uzzīņu no Valsts ieņēmuma dienesta (VID). Zemāk sniegtais apraksts attiecas uz tādiem investoriem, kas ir Latvijas Republikas nodokļu maksātāji – uzņēmumi (akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kas sagatavo gada pārskatu saskaņā ar Gada pārskata un konsolidētā gada pārskata likuma normām). Ja jūs neesat Latvijas Republikas nodokļu maksātājs – uzņēmumi, tad tālāk sniegtais apraksts var nebūt jums piemērojams un jums ir jākonsultējas ar savu nodokļu administrāciju vai nodokļu konsultantiem.

Kā sarēķināt maksājamo nodokli saskaņā ar likumdošanas prasībām?

Saskaņā ar zemāk minētajām likumdošanas prasībām uzņēmumiem, kas veic ieguldījumus aizdevumos ir jāatzīst ienākumi par nopelnītajiem procentu ienākumiem. Nodoklis ir jāsarēķina, jādeklarē un jāsamaksā par iepriekšējo taksācijas gadu iesniedzot ikgada uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarāciju.

Ilustratīvs piemērs

Investors veic investīciju 100 EUR apmērā 2015. gada 1. janvārī vienā aizdevumā. Saskaņā ar noslēgto līgumu investors saņems maksājumus 4 gadu laikā, katru mēnesi saņemot ikmēneša maksājumu 3 EUR apmērā (pirmajā gadā kopā 36 EUR, kas sastāvēs no 24 EUR procentu ienākumiem un 12 EUR pamatsummas atmaksas; otrajā gadā kopā 36 EUR, kas sastāvēs no 20 EUR procentu ienākumiem un 16 EUR pamatsummas atmaksas, utt).

2015. gads

Ienākums no minētās investīcijas 2015. gadā būs 24 EUR, kas ir aprēķinātie procentu ienākumi. Juridiskā persona šos ienākumus iekļauj savos pārskata gada ienākumos un saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" aprēķinātu maksājamo nodokli. Piemērojot šobrīd noteiktu uzņēmuma ienākuma nodokļa likmi 15% nodoklis no šiem ienākumiem būtu 3,60 EUR. Nodoklis par juridiskās personas ienākumiem ir jāaprēķina, jādeklarē un jāsamaksā nākamajā gadā, t.i. 2016. gadā.

2016. gads

Ienākums no minētās investīcijas 2016. gadā būs 20 EUR, kas ir aprēķinātie procentu ienākumi. Juridiskā persona šos ienākumus iekļauj savos pārskata gada ienākumos un saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" aprēķinātu maksājamo nodokli. Piemērojot šobrīd noteiktu uzņēmuma ienākuma nodokļa likmi 15% nodoklis no šiem ienākumiem būtu 3,00 EUR. Nodoklis par juridiskās personas ienākumiem ir jāaprēķina, jādeklarē un jāsamaksā nākamajā gadā, t.i. 2017. gadā.

Šobrīd Mintos izstrādā funkcionalitāti, lai varētu veikt nodokļa aprēķinu automātiski. Līdz tam ir iespējams izmantot Excel atskaites par saņemtajiem procentu ienākumiem, lai aprēķinātu apliekamo ienākumi.

Piemērojamā nodokļu likumdošana

Saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 14.panta pirmās daļas 4.punktā noteikto, finanšu pārskatu sagatavo atbilstoši šādiem vispārīgajiem principiem – bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina posteļos summas norāda pēc uzkrāšanas principa, proti, ieņēmumus un izdevumus norāda, ņemot vērā to rašanās laiku, nevis naudas saņemšanas vai izdošanas laiku. Ar pārskata gadu saistītos ieņēmumus un izdevumus norāda neatkarīgi no maksājuma vai rēķina saņemšanas datuma.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" 61. punktam, ieņēmumus no sabiedrības aktīvu nodošanas lietošanā citām personām, gūstot procentus, autoratlīdzību vai dividendes, uzskaita, ja ir ievēroti abi šie nosacījumi:

61.1. sabiedrība spēj ticami novērtēt ieņēmumu summu;

61.2. ir ticams, ka sabiedrība saņems ar darījumu saistītos saimnieciskos labumus.

Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" 62.1.apakšpunktā noteikts, ka ieņēmumus no procentiem, autoratlīdzības vai dividendēm uzskaita, piemērojot šādas metodes – procentus uzskaita, pamatojoties uz proporcionālu laika sadalījumu, ņemot vērā aktīvu faktisko ienesīgumu.

Saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" nodokļa maksātāja — rezidenta un pastāvīgās pārstāvniecības — apliekamais ienākums ir saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem sagatavotajā maksātāja gada pārskata peļņas vai zaudējumu aprēķinā vai saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija regulu (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu, noteiktajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā un citu apvienoto ienākumu pārskatā uzrādītais peļņas vai zaudējumu apjoms pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas, kas ir attiecīgi palielināts vai samazināts par to izdevumu vai izdevumu daļas summu, kuri nav tieši saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, un par to zaudējumu summu, kuru radījusi maksātājam piederošo vai tā lietošanā esošo sociālās infrastruktūras objektu uzturēšana. Izdevumu vai izdevumu daļas summai, kura nav tieši saistīta ar maksātāja saimniecisko darbību, un zaudējumu summai, kuru radījusi maksātājam piederošo vai tā lietošanā esošo sociālās infrastruktūras objektu uzturēšana, apliekamā ienākuma palielināšanai piemēro koeficientu 1,5. Apliekamais ienākums tiek koriģēts (grozīts) saskaņā ar šo likumu.

Pielikumā
VID uzziņa

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

Dokumenta datums
elektroniskās parakstīšanas datums Nr.30.1-8.7/63148
Uz 15.07.2016. Nr.b/n

Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis [redacted],
reģ. [redacted] (turpmāk – Iesniedzējs), 2016.gada 15.jūlija iesniegumu
“Par likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” un Gada pārskatu likuma
piemērošanu cesiju darījumu uzskaitē” (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu
uzziņu.

Iesniedzējs iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

Iesniegumā paskaidrots, ka pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma
98.pantu, Iesniedzējs lūdz sniegt uzziņu par likuma “Par uzņēmumu ienākuma
nodokli” (turpmāk – UIN likums) un par Gada pārskatu likuma (turpmāk – Gada
pārskatu likums) piemērošanu ienākumu uzskaitē no cesijas darījumiem, kā arī
citiem tieši saistītiem jautājumiem.

Iesniegumā paskaidrots, ka uzziņa nepieciešama, lai Iesniedzējs varētu
pareizi piemērot Gada pārskatu likuma normas un aprēķināt ienākumu, kas būtu
apliekams ar uzņēmumu ienākuma nodokli.

Iesniedzējs noslēdz līgumu, kur Iesniedzējs kā cesionārs iegādājas no
cedenta prasījuma tiesības, kas izriet no Aizdevuma līguma, kas noslēgts starp
cedentu un aizņēmēju. Cedenta saimnieciskā darbība ir aizdevumu izsniegšana
aizņēmējiem.

Saskaņā ar aizdevuma līgumu aizņēmējs ir aizņēmies EUR 36 000 ar
atmaksas termiņu 36 mēneši. Aizņēmumam ir noteikta gada procentu likme 12%
apmērā, kas tiek aprēķināta katru mēnesi no neatmaksātās aizdevuma summas,
pieņemot, ka gadā ir 360 dienas un mēnesī ir 30 dienas. Aizņēmējam katru mēnesi
ir jāveic maksājums, kas sastāv no

- pamatsummas maksājuma – 1/36 apmērā no sākotnējās aizdevuma summas
(t.i. EUR 1 000 mēnesī) un

- procentu maksājuma – aprēķināts saskaņā ar augstāk minētajiem nosacījumiem. Par pirmo mēnesi procentu maksājums būtu EUR 360 (EUR 36 000 neatmaksātā aizdevuma summa x 12% gada likme *30/360), par otro mēnesi procentu maksājums būtu EUR 350 (EUR 35 000 neatmaksātā aizdevuma summa x 12% gada likme *30/360), utt.

Saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem Iesniedzējs cedentam samaksā EUR 36 000 un iegūst sekojošas prasījuma tiesības, kas noteiktas aizdevuma līgumā:

- tiesības uz pilniem pamatsummas maksājumiem, kas noteikti aizdevuma līgumā (t.i. EUR 1 000 mēnesī jeb EUR 36 000 visa aizdevuma līguma periodā);
- tiesības uz pusi no procentu maksājumiem, kas noteikti aizdevuma līgumā (t.i. EUR 180 par pirmo mēnesi, EUR 175 par otro mēnesi, utt.).

Saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem cedents turpina apkalpot aizdevuma līgumu un saņemt maksājumus saskaņā ar aizdevuma līguma nosacījumiem, bet pēc tam novirza daļu no maksājumiem Iesniedzējam saskaņā ar augstāk aprakstītajiem nosacījumiem. Iesniedzējs un cedents nav saistītas personas UIN un Gada pārskatu likuma izpratnē. Saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem Iesniedzējam nav jāveic nekādi citi maksājumi cedentam.

Iesniedzēja jautājumi.

Ņemot vērā iesniegumā aprakstīto un ņemot vērā, ka Gada pārskatu likumā nav precīzi atrunāts, kā ir jāatzīst ienākumi no cesijas darījumiem, Iesniedzējs lūdz Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldi sniegt uzziņu par to, kā Iesniedzējam ir jāaprēķina un jāiekļauj savos ienākumos, kas būs aplikami ar uzņēmumu ienākuma nodokli, ienākumi no noslēgtā cesijas līguma.

- 1) Vai Iesniedzēja ienākumi, kas izriet no noslēgtā cesijas līguma būtu jāuzskaita un jāatzīst tikai tajā brīdī, kad saņemtie naudas līdzekļi no cesijas līguma (t.i. gan pamatsummas maksājumi, gan procentu maksājumi) pārsniegtu cedentam samaksāto naudas summu par cesijas iegādi?
- 2) Vai Iesniedzējam ienākumi, kas izriet no noslēgtā cesijas līguma būtu jāuzskaita, pieņemot, ka Iesniedzējs pēc ekonomiskās būtības ir izsniedzis aizdevumu, t.i. jāatzīst ienākumi no procentiem par katru mēnesi (t.i. EUR 180 par pirmo mēnesi, EUR 175 par otro mēnesi)?
- 3) Vai būtu piemērojams kāds cits uzskaites veids?

Iesniedzējs lūdz norādīt, kuri normatīvie akti pamato izvēlēto ienākumu uzskaiti.

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

No iesniegumā aprakstītās konkrētās tiesiskās situācijas secināms, ka Iesniedzējs uzdod jautājumu par Gada pārskatu likuma normu piemērošanu, kas zaudējis spēku 2016.gada 1.janvārī, bet piemērojams sagatavojot gada pārskatus par periodiem līdz 2015.gadam ieskaitot. Tā kā Iesniedzēja gada pārskats par 2015.gadu iesniegts, bet sagatavojot gada pārskatu par 2016.gadu Gada pārskatu

likuma normas nav piemērojamas, tad uzziņa tiek sniegta atbilstoši spēkā esošajam Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumam (*redakcijā, kas ir spēkā no 2016.gada 1.janvāra*).

Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 13.panta otrajā daļā noteikts, ka finanšu pārskatam ir jāsniedz paties un skaidrs priekšstats par sabiedrības līdzekļiem (aktīviem), saistībām, finansiālo stāvokli un peļņu vai zaudējumiem, bet vidējas sabiedrības un lielas sabiedrības gada pārskatam – arī par naudas plūsmu.

Saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 14.panta pirmās daļas 4.punktā noteikto, finanšu pārskatu sagatavo atbilstoši šādiem vispārīgajiem principiem – bilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos summas norāda pēc uzkrāšanas principa, proti, ieņēmumus un izdevumus norāda, ņemot vērā to rašanās laiku, nevis naudas saņemšanas vai izdošanas laiku. Ar pārskata gadu saistītos ieņēmumus un izdevumus norāda neatkarīgi no maksājuma vai rēķina saņemšanas datuma.

Atbilstoši likuma “Par grāmatvedību” 2.panta pirmajā daļā noteiktajam, uzņēmuma pienākums ir kārtot grāmatvedību. Grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī (turpmāk – saimnieciskie darījumi). Grāmatvedību kārtotā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

Saskaņā ar likuma “Par grāmatvedību” 8.panta trešo daļu uzņēmumi, kas lieto kases aparātus vai līdzīgas datu reģistrēšanas iekārtas, var iegrāmatot ieņēmumus ar vienu ierakstu par visu dienu. Pārējie saņemtie attaisnojuma dokumenti par uzņēmuma saimnieciskajiem darījumiem ir jāiegrāmato uzņēmuma grāmatvedības reģistros pēc iespējas drīzāk, bet ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc tā mēneša beigām, kurā dokumentu saņēma uzņēmums, un obligāti – pārskata perioda beigās.

Tādējādi visi ieņēmumi un izdevumi pilnā apmērā jāatspoguļo grāmatvedības reģistros, ievērojot uzkrāšanas principu – saņemot vai izrakstot attaisnojuma dokumentu.

Ņemot vērā minēto, Iesniedzējam grāmatvedības reģistros jāatspoguļo gan ar cesijas iegādi saistītie izdevumi, gan ieņēmumi no līgumā noteiktajiem maksājumiem un tātad nav pieļaujama situācija, kad Iesniedzēja ienākumi no cesijas līguma tiktu atzīti tikai tad, kad saņemtie naudas līdzekļi no cesijas līguma (gan pamatsumma, gan procentu maksājumi) pārsniegtu Iesniedzēja samaksāto naudu cedentam par cesijas iegādi.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.775 “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi” 61.punktam, ieņēmumus no sabiedrības aktīvu nodošanas lietošanā citām personām, gūstot procentus, autoratlīdzību vai dividendes, uzskaita, ja ir ievēroti abi šie nosacījumi:

61.1. sabiedrība spēj ticami novērtēt ieņēmumu summu;

61.2. ir ticams, ka sabiedrība saņems ar darījumu saistītos saimnieciskos labumus.

Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" 62.1.apakšpunktā noteikts, ka ieņēmumus no procentiem, autoratlīdzības vai dividendēm uzskaita, piemērojot šādas metodes – procentus uzskaita, pamatojoties uz proporcionālu laika sadalījumu, ņemot vērā aktīvu faktisko ienesīgumu.

Tā kā iesniegumā minētajā tiesiskajā situācijā saskaņā ar cesijas līguma nosacījumiem Iesniedzējam katru mēnesi rodas prasījuma tiesības uz līgumā noteiktajiem maksājumiem (pilnu pamatsummas maksājumu un pusi no procentu maksājumiem), tad līdz līgumā noteiktā termiņa beigām Iesniedzējam katru mēnesi jāatzīst ieņēmumi no šiem maksājumiem.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 13.panta otrā daļa, 14.panta pirmās daļas 4.punkts, likuma "Par grāmatvedību" 2.panta pirmā daļa, 8.panta trešā daļa, Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi" 61.punkts, 62.1.apakšpunkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p.i.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU
